

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت

IMDRO

IRANIAN MINES AND MINING INDUSTRIES DEVELOPMENT
AND RENOVATION ORGANIZATION

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران

مجمع طرح های اکتشافی و معدنی استان سیستان و بلوچستان

گزارش پایانی پروژه اکتشاف پهنه املاح تبخیری کنارک و چابهار

بهمن ماه ۹۷

چکیده

همه ما می‌دانیم که اکتشاف هزینه نیست، بلکه سرمایه‌گذاری است.

نظر به اینکه بخش معدن در اقتصاد کشور ایران نقش بسزا و تعیین‌کننده‌ای دارد بنابراین در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به مسئله اکتشاف ذخایر معدنی معطوف گشته و اقدامات مفیدی نیز در این زمینه صورت گرفته و یا در حال انجام است که ان‌شاءالله ثمرات آن در آینده نزدیک نمایان خواهد شد.

در این راستا پیرو سفر مقام عالی وزارت صنعت، معدن و تجارت در فروردین ماه سال ۱۳۹۳ به استان سیستان و بلوچستان و بنا به درخواست رئیس محترم سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مذکور جهت اجرای طرح استحصال اکسید منیزیم از آب دریا در چابهار، پس از بازدید مدیرعامل محترم شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به همراه مدیران مجتمع‌های پتاس خورویبابانک و طرح‌های اکتشافی و معدنی سیستان و بلوچستان از مناطق ساحلی دریای عمان و بررسی پتانسیل استحصال اصلاح با ارزش تبخیری در نوار ساحلی جنوب کشور، پروژه اکتشاف پهنه اصلاح محدوده تبخیری کنارک و چابهار در ستاد شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران مصوب و پس از ثبت پهنه، با عنایت به تجربه منحصر بفرد مجتمع پتاس خورویبابانک در زمینه اکتشاف اصلاح تبخیری، اجرای عملیات اکتشاف پهنه مذکور به این مجتمع واگذار گردید که با عزم کارشناسان مجتمع پتاس طی چند مرحله، ضمن بازدید و بررسی‌های میدانی و صحرائی، اجرای آیت‌های مندرج در شرح خدمات محقق گردید.

پهنه اکتشافی کنارک و چابهار در واقع در پست‌ترین نقطه حوضه آبریز جنوب استان سیستان و بلوچستان واقع شده و بنابراین مسیر آب‌های سطحی و رودخانه‌های فصلی و دائمی و سیلاب‌های عظیم منطقه است که به خورهای ساحلی منتهی شده و سبب تشکیل حوضه‌های مسطح و وسیعی شده که در زمان جزر و مد آبگیری و تخلیه می‌گردد.

اهم اقدامات اجرایی اکتشاف در ۱۳ خور مجزای کوچک و بزرگ در امتداد سواحل دریای عمان به شرح ذیل می‌باشد که جزئیات مربوط به هر یک نیز به تفصیل در ادامه گزارش ذکر شده است.

۱. حفر ۳۲ ترانشه یا گودال با عمق متوسط ۳ متر و حجم حدود ۱۶ متر مکعب
۲. حفر ۴ حلقه گمانه اکتشافی و مغزه‌گیری به متر اژ ۳۶ متر و حفر ۴ حلقه چاه تست پمپاژ به متر اژ ۳۸ متر
۳. ۸۵ مورد نمونه‌برداری از آب دریا، شورابه خورها و آب‌شیرین‌کن کنارک و آنالیز در آزمایشگاه مجتمع پتاس خورویبابانک
۴. انتقال بیش از ۲۰ متر مکعب از پساب آب‌شیرین‌کن کنارک به پایلوت مجتمع پتاس جهت تبخیر و استحصال اصلاح آن

ذخیره شورابه موجود در ۱۳ خور ساحلی مکران بالغ بر ۱۵۵ میلیون متر مکعب برآورد شده است که البته با توجه به ارتباط با دریا کاملاً تجدیدپذیر می‌باشد. با توجه به متوسط آنالیز شورابه خورها و تبخیر شورابه، ذخیره موجود حاوی ۴۰۰ هزار تن کلرید پتاسیم، ۱/۸ میلیون تن کلرید منیزیم، ۷۰۰ هزار تن سولفات منیزیم و ۱۸/۵ میلیون تن نمک خواهد بود.

از تبخیر آب دریا در سواحل مکران یا پساب آب‌شیرین‌کن کنارک کانی‌های گچ (ژیپس)، نمک (هالیت)، سولفات منیزیم (اپسومیت)، کائینیت، کارنالیت و بیشوفیت تشکیل خواهد شد.

مجموع هزینه‌های انجام شده جهت انجام امور این پروژه اعم از امور اداری، تأمین ماشین‌آلات سبک و سنگین، هزینه‌های پرسنلی و امور تحقیقاتی و ... مبلغ نه میلیارد و چهار صد و نود و هفت میلیون و هفت صد و سی و شش هزار ریال بوده است.